

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-168/2005.

Ikt. sz.: AM/194/2006/046.

A Gazdasági Versenyhivatal versenytanácsa a dr. Kukovecz Gábor Ügyvédi Iroda képviselő: dr. Kukovecz Gábor ügyvéd) által képviselt **UPC Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság** (Budapest) ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A határozat felülvizsgálatát a kézbesítéstől számított harminc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott keresettel lehet kérni.

Indokolás

I. A versenyfelügyeleti eljárás megindítása

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2005. október 3-án versenyfelügyeleti eljárást indított a UPC Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: UPC, illetve eljárás alá vont, vagy eljárás alá vont vállalkozás) ellen annak megállapítására, hogy sértik-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló - többször módosított - 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 21. §-ának rendelkezéseit az eljárás alá vont vállalkozás által meghatározott hozzáférési díjak és azok a feltételek, amelyekkel az UPC saját kábelhálózatához, az azokon internetszolgáltatást nyújtó vállalkozások számára hozzáférést biztosított és biztosít. (Vj-168/2005/1.)

II. Az eljárás alá vont

2. A UPC Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság többségi tulajdonosa a Kábelkom Holding Co. (US 1300 Denver, Colorado 80237, Ulster Str. 4643.) valamint a Telekabel Hungary N.V. (NL 1119 PE Amsterdam, Boeing Avenue 53.). Mindkét tulajdonos a United Pan-Europe Communications N.V. (UPC N.V.) tulajdonosi körébe tartozik.

Főtevékenysége a távközlés, ezen belül elsősorban a kábeltelevízió szolgáltatás és az internet hozzáférés szolgáltatás kábeltelevízió hálózaton keresztül, valamint a 2004-ben bevezetett telefonszolgáltatás. Jogelődjét 1994 novemberében alapították. Névváltozások és összeolvadások sorozata után a vállalkozás Magyarország egyik vezető telekommunikációs vállalata lett. Az eljárás alá vont vállalkozás nettó árbevétele 2005-ben 39,2 milliárd volt.

III. A vizsgált magatartás

3. A UPC az ország több településén - elsősorban lakossági ügyfelek számára - kábeltelevíziós, telefon és szélessávú internet szolgáltatást nyújt saját kábeltelevíziós (CATV) hálózatán keresztül, melyet beruházásai révén maga hozott létre, vagy felvásárlások révén szerzett meg. A GVH vizsgálatakor az eljárás alá vont az alábbi központokban és az ahhoz kapcsolódó településeken rendelkezett kábeltelevízió hálózattal: Budapest több részén, Miskolc, Gyöngyös, Gyöngyössolymos, Salgótarján, Eger, Debrecen, Berettyóújfalú, Téglás, Ebes, Szolnok, Mezőtúr, Nyíregyháza, Sóstó, Napkor, Sopron, Szombathely, Nagykanizsa, Pécs, Hosszúhetény, Komló, Tatabánya, Veszprém, Várpalota, Pétfürdő. Berhida, Dunaújváros, Székesfehérvár, Mór.
4. Veszprémben, Székesfehérváron, Pécsen, Dunaújvárosban és Budapest V. illetve XIII. kerületében saját hálózattal nem rendelkező internet szolgáltató vállalkozások (a továbbiakban: független szolgáltatók) is nyújtottak szélessávú internet szolgáltatást az eljárás alá vont hálózatán.
5. A fenti körzetek közül a Magyar Telekom Budapesten, Pécsen és Székesfehérváron, míg az Invitel Dunaújvárosban és Veszprémben van jelen ADSL alapú szélessávú internet szolgáltatásával.
6. A szóban forgó területeken a független szolgáltatók a UPC jogelődjével kötöttek megállapodást az érintett hálózatok használatára. Kezdetben a független szolgáltatók a hálózat hozzáféréseért a díjbevételeknek (nyereségnek) egy jelentős százalékát fizették ki a UPC-nek, illetve jogelődjének. 2003-2004-ben a felek a szerződéseket módosították és a hálózat használatának díját havi fix összegben állapították meg előfizetőnként. (A jelen eljárásban adatot szolgáltatott független szolgáltatók konkrét bevétel megosztási arányszámaival kapcsolatban lásd a Vj-168/2005/2. számú iratot, különös tekintettel 2-4. számú mellékletekre és a Vj-168/2005/42. számú vizsgálati jelentést. A szerződés módosításokkal és a jövedelem-megosztásra vonatkozó adatokkal kapcsolatban lásd a Vj-168/2005/2-3. számú iratokat, illetve azok mellékleteit és a Vj-168/2005/42. számú vizsgálati jelentést.)
7. A 2003-2004. évi szerződésmódosítások a jövedelmek felek közötti újraelosztását eredményezték és a független szolgáltatók kiadásait lényegesen megemelték. A Vj-168/2005/2. számú irat szerint az egyik független szolgáltató hálózathasználati költsége a 2003 nyaráig érvényes egy előfizetőre eső kb. 1500 forint/hó szintről 5000 forintra, azaz több mint háromszorosára növekedett nettó értékeken számítva. (A Vj-168/2005/2. számú irat szerint volt olyan független szolgáltató, melynek esetében e költségtérítés 2005-ben átmenetileg szerény mértékben csökkent.)
8. A Vj-168/2005/2. számú irat szerint más kábeltelevíziós hálózattal rendelkező szolgáltatók esetében a hálózathasználati nagykereskedelmi díj az eljárás alá vont által felszámított díj mintegy felét tette ki a vizsgált időszakban.
9. A UPC 2000-ben kezdte meg internet szolgáltatását, de hálózatán nem egyszerre, hanem az egyes hálózati helyeken fokozatosan jelent meg a szolgáltatás nyújtásával. Ahol volt független szolgáltató, ott 2005-ig esetenként azok is használhatták az eljárás alá vont hálózatát. A fix költségtérítésre való áttérés után azonban a független szolgáltatók többnyire abbahagyták szolgáltatásukat, vagy már nem is írtak alá szerződést az eljárás alá vonttal, mert a megváltozott feltételek mellett nem találták kifizetődönök a piacon maradásukat és elhagyták az adott helyi piacot. (A Vj-168/2005/2. számú irat szerint volt olyan eset is, amikor a UPC maga kezdeményezte a szerződés felbontását és kérte hálózatának elhagyását, mert a helyi független szolgáltatóval nem tudott megállapodni az új fizetési feltételeket illetően, illetve az idők folyamán tartozást halmozott fel. Ezt megelőzően pedig a módosított hálózathasználati díj el nem fogadása esetén tartotta indokoltnak a szerződéses kapcsolat megszüntetését és a hálózat elhagyását.)
10. Esetenként a legolcsóbb lakossági szélessávú internetcsomag kiskereskedelmi ára az internet szolgáltatáshoz szükséges hálózathozzáférési nagykereskedelmi díj alatt volt. A

független szolgáltatók ilyen esetben kénytelenek voltak a szóban forgó csomagok árát megemelni. (A Vj-168/2005/2. számú irat szerint például az egyik szolgáltató a legolcsóbb csomag árát 4500 forintról 5800 forintra emelte.) A UPC által kínált legolcsóbb szélessávú internetcsomag kiskereskedelmi bruttó végfelhasználói ára (ami 2003-ban 5490 forint volt) a független szolgáltatóktól kért bruttó ár alatt volt majd 800 forinttal. (Lásd a Vj-168/2005/2. számú irat 23. számú mellékletét.)

11. Az eljárás alá vont országosan egységes marketing és árazási politikát és gyakorlatot folytatott. Kis- és nagykereskedelmi árai az ország egész területén egyformák, egységesek voltak. (Lásd a Vj-168/2005/2. számú irat 22. számú mellékletét.)

IV. A lakossági szélessávú internet szolgáltatások magyarországi piacának néhány jellemzője

12. Az internethez való hozzáférés, mint szolgáltatás nyújtása különböző technológiákkal történik, így a felhasználók számára az internethez való hozzáférésnek több módja létezik. Ebből következően az internet szolgáltató maga is többféle technológiával nyújthatja szolgáltatását.
13. A szélessávú internet szolgáltatás terén hazánkban alapvetően a telefon- és a kábeltelevíziós-hálózatokon keresztül nyújtott szolgáltatások terjedtek el és képezik a piac gerincét, bár más technológiai megoldások is léteznek a piacon. Az alábbi táblázat az egyes internet szolgáltatási technológiák főbb jellemzőit foglalja össze:

Alkalmazott technológia	Sávszélesség	Hozzáférési korlát	Havi díjak „szélső” értékei ¹	Egyszeri telepítés/bekötési/belépési díjak „szélső értékei
GPRS	20 – 40 kbps	10/50/100/200/300MB/1GB	2.500 – 17.000 Ft	0 Ft
<i>Analóg PSTN (pre-paid)</i>	33,6 – 56 kbps	időbeli korlát (15-100 óra)	0 Ft	3.100 – 33.500 Ft
<i>Analóg PSTN (post-paid)</i>	33,6 – 56 kbps	nincs/időbeli korlát	0 – 5000 Ft + telefondíj	0 Ft
<i>ISDN2</i>	64 – 128 kbps	nincs/időbeli korlát (40 óra)	5.000 – 6.000 Ft + Internet csomag ára	20.000 – 30.000 Ft
<i>Bérelt vonal</i>	64 kbps – 512 kbps	nincs	25.000 – 370.000 Ft	0 – 98.000 Ft
<i>Mikrohullám lakossági</i>	64kbps – 2048/2048 kbps	nincs	5.000 – 40.000 Ft	0 – 50000 Ft
<i>Mikrohullám Üzleti</i>	128/64 – 2048/2048 kbps	nincs	7.300 – 131.000 Ft	0 – 125.000 Ft
<i>Műhold egyirányú (csak letöltés)</i>	512 kbps – 16384 kbps	500MB/nincs	5.500 – 15.000 Ft	0 – 50.000 Ft
<i>Műhold kétirányú (fel- és letöltés)</i>	512/128 kbps – 2048 kbps	nincs	49.000 – 200.000 Ft	1. 000.000 Ft
<i>Kábel lakossági</i>	128/64 – 2048 kbps	5GB/30GB/nincs	6.000 – 12.000	0 – 25.000 Ft
<i>Kábel üzleti</i>	512/128 kbps – 3MB	20GB/nincs	7.000 – 39.000 Ft	0 – 15.000 Ft
<i>ADSL lakossági</i>	512/96 – 3008/384 kbps	3GB/nincs	5.000 – 30.000 Ft	0 – 30.000 Ft
<i>ADSL üzleti</i>	512/96 kbps – 8192/1024 kbps	Nincs	8.500 – 80.000 Ft	0 – 92.000 Ft

¹ Hozzávetőleges értékek.

14. Az előfizetőket elérő saját hálózat hiányában a független szolgáltatóknak ahhoz, hogy a fenti internet hozzáférési szolgáltatások valamelyikét a végfelhasználók részére nyújthassa, a szolgáltatáshoz szükséges infrastruktúra elérése érdekében eszközeit össze kell kapcsolnia a végfogyasztót elérő távközlési szolgáltató hálózatával, azaz – előfizetőinek elérése érdekében – hozzá kell férnie a távközlési szolgáltató hálózatához. A távközlő hálózathoz való hozzáférés alapvetően a hálózat tulajdonosa és a szolgáltató közötti hálózati hozzáférési szerződés alapján történik.

15. Egyes szolgáltatók lakossági ADSL és kábeltelnet csomagjainak 2005 decemberében érvényes árait a következő táblázat foglalja össze:

		Sávszélesség (Kbps) (letöltés/feltöltés)	Egyszeri díj (bruttó, Ft)	Havi díj (bruttó, Ft)	Egyéb szolgáltatások
T-Online	ADSL start	512/96 3GB letöltési adatkorlát, túlfogyasztási díj 500Ft/GB	nincs (1 és 2 éves hűségvállalás és online előfizetés esetén, egyébként modem díja 5900), listaár 59.900Ft (hűségnyilatkozat nélkül.)	2006.02.01-ig 0-Ft, utána 2 év: 5990 Ft, 1 év 6990 Ft, hűségnyilatkozat nélkül: 10690 Ft	1 db e-mail (50 MB tárhely), 10 MB web tárhely;
	ADSL Család	1024/128 forgalomfüggetlen	Nincs: (1 és 2 éves hűségvállalás és online előfizetés esetén, egyébként modem díja 5900), listaár: 59.900Ft (hűségnyilatkozat nélkül.)	2006.02.01-ig 0-Ft, utána 2 év: 9890 Ft, 1 év 10890 Ft, hűségnyilatkozat nélkül: 14890 Ft	5 db e-mail (egyenként 100 MB tárhely), 50 MB web tárhely; vírusvédelem
	Kábel net start	512/96 3GB letöltési adatkorlát, túlfogyasztási díj 500Ft/GB, 40 GB meghaladása esetén sávszélesség csökkentés	nincs: (1 és 2 éves hűségvállalás és online előfizetés esetén, egyébként modem díja 5900), listaár: 59.900Ft (hűségnyilatkozat nélkül.)	2006.02.01-ig 0-Ft, utána 2 év: 5990 Ft, 1 év 6990 Ft, hűségnyilatkozat nélkül: 11500 Ft	1 db e-mail (50 MB tárhely), 10 MB web tárhely;
	Kábel net Család	1024/128 forgalomfüggetlen, 40 GB meghaladása esetén sávszélesség csökkentés	Nincs: (1 és 2 éves hűségvállalás és online előfizetés esetén, egyébként modem díja 5900), listaár: 59.900Ft (hűségnyilatkozat nélkül.)	2006.02.01-ig 0-Ft, utána 2 év: 9890 Ft, 1 év 10890 Ft, hűségnyilatkozat nélkül: 15400 Ft	5 db e-mail (egyenként 100 MB tárhely), 50 MB web tárhely; vírusvédelem
VIVAnet	ADSL	512/128, korlátlan	Nincs: (1 és 2 éves hűségvállalás) listaár: 60.000 Ft	2005.12.31-ig 0 Ft, utána 2 év: 5990 Ft, 1 év: 6990 Ft, díjmentesség nélkül 1 év: 4990 Ft hűségnyilatkozat nélkül: 23940 Ft	1 db e-mail, 5 MB tárhely
	ADSL	1 MB, korlátlan	nincs (1 és 2 éves hűségvállalás) listaár: 60.000 Ft	2005.12.31-ig 0 Ft, utána 2 év: 7990 Ft, 1 év: 8990 Ft, díjmentesség nélkül 1 év: 6990 Ft hűségnyilatkozat nélkül: 29.880 Ft	3 db e-mail, 5 MB tárhely

	Kábel	384/64, korlátlan	4000 Ft (1 és 2 éves hűségvállalás)	2 év: 7800 Ft, 1 év: 8200 Ft	3 db e-mail, 2 MB tárhely
	Kábel	512/128, korlátlan	4000 Ft (1 és 2 éves hűségvállalás)	2 év: 9800 Ft, 1 év: 10.800 Ft	3 db e-mail, 2 MB tárhely
<i>Invitel (T-Com ter.)</i>	ADSL	512/96, korlátlan	1 Ft (1 vagy 2 éves hűségvállalás)	2005.12.31-ig 0-Ft, utána 1 év 8490 Ft., 2 év 7490	6 db e-mail (10 Mb tárhely/db), 25 MB web tárhely, 1 PC csatlakoztatható
		1024/128, korlátlan	1 Ft (1 vagy 2 éves hűségvállalás)	2005.12.31-ig 0-Ft, utána 1 év 10490 Ft, 2 év 9490Ft.	
<i>Fibernet</i>	Kábel	512/128	nincs hűségnyilatkozattal, listaár 12.500 Ft (hűségny. nélk)	1 év 2006.01.31ig 3499 Ft, 2006.02.01-től 6600 Ft 2év: 2006.01.31ig: 2999 Ft, 2006.02.01-től 6000Ft listaár: 7375 Ft	1 db e-mail (20 MB tárhely),
		1024/128	nincs hűségnyilatkozattal, listaár 12.500 Ft (hűségny. nélk)	1 év 2006.01.31ig 4999 Ft, 2006.02.01-től 7860 Ft 2év: 2006.01.31ig: 4499 Ft, 2006.02.01-től 6900Ft listaár: 10190 Ft	
<i>UPC Chello</i>	Kábel	512/128, 5GB adatkorlát	2990 Ft. (listaár 25.000Ft)	1 év 5990 2év 5490, listaár: 7990	1 db e-mail (10 MB tárhely), 10 MB web tárhely,

16. A versenyfelügyeleti eljárás során lefolytatott vizsgálat idején Magyarországon a háztartások több mint fele vett igénybe vezetékes műsorjelelosztást kábelszolgáltatóktól (a háztartások 80 %-át éri el kábelhálózat), a kábelhálózatok egyre nagyobb része (kb. 60 %-a) internet szolgáltatás nyújtására is alkalmas volt, sőt a kábel volt az első olyan technológia, amely ténylegesen képes volt a hang (telefon) és adat (internet) forgalom, valamint audiovizuális (televízióműsorok) jelek átvitelére (az ún. triple play szolgáltatásra).
17. Amennyiben a kábelhálózat kapacitása engedi a hálózattulajdonos mellett párhuzamosan más független szolgáltató is nyújthat szolgáltatást. A tapasztalatok szerint párhuzamosan legfeljebb két szolgáltató működhet ugyanazon a kábelhálózaton. Az ADSL esetében lehetséges, hogy az ADSL hozzáférést biztosító alaphálózati szolgáltatóval ennél több szolgáltató köt nagykereskedelmi szerződést. A független szolgáltatók száma tehát nem annyira korlátos, mint a kábelhálózat esetében. (A Magyar Telekom területen például 18 ilyen szolgáltató volt jelen.)

V. Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontja

18. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy valamennyi hozzáférési szerződést az általa megvásárolt kábelszolgáltatóktól örökölte, ő maga ilyet nem kötött.

Kijelentette, az internet szolgáltatások piacán sem előfizetői, sem pedig hálózati viszonylatban nem rendelkezik gazdasági erőfölénnyel. Tevékenységét nem folytathatja nagymértékben függetlenül a piac többi résztvevőjétől. Ez annak is köszönhető, hogy a

technológiai semlegességen alapuló szabályozás az internet szolgáltatási piacon – miután lényegében minden elektronikus hírközlési hálózaton nyújtanak Magyarországon szélessávú internet hozzáférési szolgáltatást – megfelelő versenyt generál.

Álláspontja szerint jelen eljárásban az érintett árupiac a nagykereskedelmi szélessávú internet szolgáltatások piaca, amelynek hírközlési megfelelőjén a UPC jelentős piaci erejét a Nemzeti Hírközlési Hatóság nem állapította meg. Ennek értelmében hálózati kapacitása megosztása vonatkozásában szerződéskötésre nem köteles.

Az internet szolgáltatások kapcsán a különböző típusú hálózati platformokon nyújtott szolgáltatások (ADSL, kábeles Internet, mikrohullámú Internet, UMTS) egymást tökéletesen helyettesíteni képesek, sőt a (hírközlési értelemben vett) jelentős piaci erejű telefon szolgáltatókra a Nemzeti Hírközlési Hatóság referencia ajánlat készítési és közzétételi kötelezettséget írt elő az ADSL nagykereskedelmi szerződéses feltételek az ún. „bitstream access”, valamint a helyi hurok átengedésének szerződéses feltételei kapcsán.

Az érintett földrajzi piac álláspontja szerint az a terület, ahol az adott harmadik fél internet szolgáltató az internet szolgáltatását hordozó platformok közül választhat.

Véleménye szerint egyértelműen kimutatható, hogy az érintett internet szolgáltatók választhatnak volna más hálózati platformot is – akár fokozatos átállás mellett is – a UPC kábelhálózata helyett, illetve mellett. Álláspontja szerint a hálózatán szolgáltató, vagy szolgáltatót kívánó vállalkozások szolgáltatási igényei nem róhatnak túlzott terhet a UPC-re, mert ezekkel veszélyeztetnék a működés biztonságát, a hálózat egységét.

A telefonszolgáltatás minőségi fenntartása jelentős hálózati erőforrásokat igényel és az internet szolgáltatások piacának is természetes tendenciája hogy mind a hozzáférés sebessége mind a le és feltöltések mennyisége és kapacitásigénye folyamatosan nő az újabb és újabb tartalmaknak és szoftveres megoldásoknak köszönhetően, a piaci igények változására pedig a UPC-nek is reagálnia kell (ahogy a 2004. év végi és 2005 augusztusi általános sáv szélesség bővítés során is tette).

Előadta, hogy a független szolgáltatóknak felszámított (módosított) fix havi díj költségarányos.

Törvénysértés hiányában kérte az eljárás megszüntetését (Vj-168/2005/2-3., Vj-168/2005/12.).

VI. A vizsgálati jelentés

19. A vizsgálók szerint a Drávanet példája mutatja, hogy a Magyar Telekom területen valóban lehetséges volt, hogy tapasztalva a UPC kedvezőtlen hozzáférési feltételeit még egy Drávanet méretű ISP is nyithat az ADSL felé és ebben a kábeles hozzáférés elsüllyedt költségei az ADSL szolgáltatás kisebb beruházásigénye miatt nem akadályozták meg. A vizsgálók álláspontja szerint a Drávanet-tel és a Magyar Telekom területi hálózataihoz hozzáférő ISP-kel (Datatrans, Tvnet) szemben a UPC erőfölényes helyzete nem állapítható meg.
20. A vizsgálók megállapították, hogy az Invitel és a Magyar Telekom, mint egyetemes szolgáltatók képesek a UPC által is lefedett városokban valamennyi vezetékes telefonszolgáltatási igényt kielégíteni, és ezekben a városokban a vizsgált időszakban már elérhető volt az ADSL szolgáltatás, tehát alappal valószínűsíthető, hogy az adott városokban lakók nagy része számára igénybe vehető volt az ADSL szolgáltatás.
21. A Chello Light akciós díja bevezetésekor (2005 februárjától) kétéves hűségnyilatkozattal aláírt szerződés esetén csak 192 forinttal volt magasabb, mint a nagykereskedelmi hozzáférési díj. 2005 júliusától azonban mind az egy, mind a kétéves hűségvállalásos szerződés akciós díja alacsonyabb volt annál. A Chello light 2005 szeptemberében is csak az értékesítés negyedét adta, közel 70 %-ot továbbra is a Classic csomag tett ki, amelynél az árrés ekkor is pozitív volt. Az is megállapítható, hogy a UPC tényleges átlagos havi előfizetőnkénti bevétele még 2005 végén is magasabb volt mint a szolgáltatóktól kért fix díj nagysága. Az árprés tesztek eredményein az egyszeri díjak figyelembe vétele sem

módosított, továbbá a kiskereskedelmi költségeket is tartalmazó árrés szintén elég magas volt még 2005 júliusban is.

22. Az adott időszakban érvényes Magyar Telekom és Invitel nagykereskedelmi ADSL díjak magasabbak voltak, mint a UPC fix havidíja.
23. A UPC átlagos havi kiskereskedelmi bevétele és nagykereskedelmi költsége alapján az árrés kisebb, mint ami a UPC hálózatán egykor szolgáltató ISP-k a hozzáféréseken felüli tevékenységekről és azok költségtartalmáról tett nyilatkozatai alapján szükséges lenne költségeinek fedezésére, azonban a vizsgálók álláspontja szerint a néhány száz előfizetőt kiszolgáló független szolgáltatók és a UPC hatékonysága között, a vertikális integráció, a méret- és választékgazdaságossági hatások miatt érdemi különbségek lehetnek.
24. A UPC az országosan egységes kiskereskedelmi díjait és feltételeit, vagyis a kábeles és az ADSL infrastruktúrák versenyében országosan kialakult árakat és szolgáltatás tartalmat alkalmazta az Invitel területi hálózatain is. (Vj-168/2005/42.)

VII. Jogi háttér

25. A Tpv. 21. §-a szerint tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélni. A szóban forgó törvényhely a) pontja értelmében tilos az üzleti kapcsolatokban – ideértve az általános szerződési feltételek alkalmazásának esetét is – tisztességtelenül vételi vagy eladási árakat megállapítani, vagy más módon indokolatlan előnyt kikötni, vagy hátrányos feltételek elfogadását kikényszeríteni. A b) pont szerint tilos a termelést, a forgalmazást, vagy a műszaki fejlődést a fogyasztók kárára korlátozni. A c) pont szerint tilos indokolatlanul elzárkózni az ügylet jellegének megfelelő üzleti kapcsolat létrehozásától, illetve fenntartásától. A g) pont értelmében tilos azonos értékű vagy jellegű ügyletek esetén az üzletfeleket indokolatlanul megkülönböztetni, ideértve olyan árakat, fizetési határidőket, megkülönböztető eladási vagy vételi feltételeket vagy módszereket alkalmazását, amelyek egyes üzletfeleknek hátrányt okoznak a versenyben. A h) pont alapján tilos a versenytársaknak az érintett piacról való kiszorítására vagy a piacra lépésük akadályozására alkalmas, nem a versenytársakéhoz viszonyított nagyobb hatékonyságon alapuló, túlzottan alacsony árakat alkalmazni. Az i) pont szerint tilos a piacra lépést más módon indokolatlanul akadályozni. A j) pont értelmében tilos a versenytárs számára indokolatlanul hátrányos piaci helyzetet teremteni, vagy gazdasági döntéseit indokolatlanul előny szerzése céljából befolyásolni.
26. A Tpv. 22. § (1) bekezdése értelmében gazdasági erőfölényben van az érintett piacon, aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak, vevőinek és más üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására. A (2) bekezdés szerint a gazdasági erőfölény megítéléséhez vizsgálni kell különösen a) azt, hogy az érintett piacra való belépés és az onnan történő kilépés milyen költségekkel és kockázattal jár, illetve, hogy milyen műszaki, gazdasági vagy jogi feltételek megvalósítását igényli; b) a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, illetve annak alakulását; c) az érintett piac szerkezetét, a piaci részesedések arányát, a piac résztvevőinek magatartását, valamint a vállalkozásnak a piac alakulására gyakorolt gazdasági befolyását.
27. Tpv. 14. §-a alapján az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és földrajzi piac figyelembe vételével kell meghatározni. A megállapodás tárgyát alkotó árun kívül figyelembe kell venni a - felhasználási célra, az árakra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel - ésszerűen helyettesíthető árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi terület az, amelyen kívül a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

28. A Tpvt. 72. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az eljárást megszünteti, ha nem látja indokoltnak annak folytatását, illetve megállapítja, hogy az eljárás alá vont a törvénybe ütköző magatartás hiányában nem marasztalható el.

VIII. A versenytanács döntése

29. A versenytanács a tényállás alapján megállapította, hogy az eljárás alá vont magatartása kapcsán a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés körébe tartozó, ún. árprezen alapuló kizorító magatartás versenyjogba ütközésének kérdésében kellett állást foglalnia.
30. A versenytanácsnak gazdasági erőfölénnyel való visszaélés vizsgálata során két dolgot kell vizsgálnia. Értékelnie kell egyfelől azt, hogy az eljárás alá vont vállalkozás erőfényes helyzete megállapítható-e, másfelől azt, hogy vajon ezzel az erőfölényes helyzettel a szóban forgó vállalkozás visszaélt-e.
31. A versenytanács szerint a Tpvt. 14. §-a és a III-IV. szakaszban leírtak alapján a jelen eljárásban vizsgált magatartás által érintett piac a szélessávú lakossági internet szolgáltatások magyarországi piacának azon része, ahol a UPC hálózattal rendelkező és független szolgáltatók voltak jelen 2003-2005 között (azaz Budapest V. és XIII. kerületei, Pécs, Székesfehérvár, Dunaújváros és Veszprém).
32. Megállapítható (lásd a fenti 5. pontot), hogy a UPC vizsgált szolgáltatási területein a Magyar Telekom Budapesten, Pécsen és Székesfehérváron, míg az Invitel Dunaújvárosban és Veszprémben volt jelen ADSL alapú szélessávú internet szolgáltatásaival.
33. A versenytanács szerint megállapítható (lásd például a határozat indokolásának fenti IV. fejezetének 16. pontjában található táblázatot), hogy az összevethető paraméterekkel rendelkező ADSL és kábeltel szolgáltatások ára hasonló. A versenytanács szerint a szolgáltatások jellemzőit is figyelembe véve a két - eltérő technológiával nyújtott - szélessávú internet szolgáltatás egymás helyettesítőjének tekinthető és köztük – amennyiben adott szolgáltatási területen mindkét szolgáltatás elérhető – verseny van.
34. A helyettesítés mellett szóló érv az is, hogy a mindkét technológiával szolgáltatók (például Magyar Telekom) ADSL és kábeltel ajánlatai szinte teljes egészében megegyeznek, továbbá az ADSL és kábeltel piac versenyét támasztja alá, hogy az utóbbi években a kétfajta szolgáltatás ára folyamatosan hasonlóan alakult, hasonló tartalmú és mértékű akciókkal jelennek meg az ADSL és kábeltel szolgáltatók, és a verseny a szolgáltatási jellemzők terén is érvényesül. A 2004. év végi általános sáv szélesség bővítést a Magyar Telekom Rt. és a UPC szinte egyszerre jelentették be és hajtották végre. (Vj-168/2005/42.)
35. Mindezek alapján a versenytanács szerint a feltárt tényállás alapján nem állapítható meg az eljárás alá vont erőfölényes helyzete a vizsgált időszakban a versenyjogilag releváns érintett piacon, ami már önmagában a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését eredményező körülmény.
36. A kizorító hatás részletes értékelésétől a versenytanács a fentiek alapján eltekintett.
37. Mindezek alapján a versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást a Tpvt. 72. § (1) bekezdésének a) pontja szerint megszüntetette, mert az eljárás alá vont gazdasági erőfölénye nem bizonyított, így - annak, mint gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmának szükséges feltétele híján - törvénybe ütköző magatartás hiányában nem marasztalható el.
38. A versenytanács mindezek alapján a rendelkező rész szerint határozott.

IX. Egyéb kérdések

39. A GVH hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti

ügyben, amely nem tartozik bíróság (86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

40. A Tpvt. - jelen eljárásban irányadó - 73. §-a szerint a versenytanács akkor tűz ki tárgyalást, ha - egyebek mellett - a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti intézkedésre nincs szükség. A Tpvt. 73. §-a a versenytanács előzetes álláspontjának megküldését tárgyalás kifizése esetére írja elő. E rendelkezések alapján nem kétséges, hogy amennyiben a vizsgáló által feltárt tényállás alapján nem bizonyítható a jogsértés és az eljárás további szakaszában sem várható újabb bizonyíték előkerülése vagy törvénybe ütköző magatartás hiánya állapítható meg, akkor a versenytanács tárgyalás kifizése nélkül is dönthet az eljárás megszüntetéséről. Jelen eljárásban a versenytanács indokoltnak látta alkalmazni e fordulatot.
41. A Tpvt. 77. § j) pontja alapján a versenyfelügyeleti eljárás Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti – tárgyaláson kívüli – megszüntetése is érdemi határozatnak minősül.
42. A versenytanács érdemi határozata elleni jogorvoslati lehetőség a Tpvt. 83. §-án alapul.

Budapest, 2010. január 13.

dr. Dobos Gergely sk.
versenytanács tag

dr. Szakadát László sk.
eljáró versenytanács tag

dr. Gadó Gábor sk.
a Versenytanács elnöke
versenytanács tagként eljárva